Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Ottende Afdeling)

6. september 2012*

»Appeller — annullationssøgsmål — afvisning af sagen — repræsentation for Unionens retsinstanser — advokat — uafhængighed«

I de forenede sager C-422/11 P og C-423/11 P,

angående appeller i henhold til artikel 56 i statutten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 5. august 2011,

Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, etableret i Warszawa (Polen), ved radcowie prawni D. Dziedzic-Chojnacka og D. Pawłowska,

Republikken Polen ved M. Szpunar, A. Kraińska og D. Lutostańska, som befuldmægtigede,

sagsøgere,

den anden part i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved G. Braun og A. Stobiecka-Kuik, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Ottende Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, A. Prechal, og dommerne K. Schiemann (refererende dommer) og E. Jarašiūnas,

generaladvokat: V. Trstenjak

justitssekretær: fuldmægtig K. Sztranc-Sławiczek,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 4. juni 2012,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

* Processprog: polsk.

Dom

1 I appelskrifterne har Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (præsidenten for kontoret for elektronisk kommunikation, herefter »PUKE«) og Republikken Polen nedlagt påstand om ophævelse af kendelse afsagt den 23. maj 2011 af Den Europæiske Unions Ret, Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej mod Kommissionen (sag T-226/10, Sml. II, s. 2467, herefter »den appellerede kendelse«), hvorved Retten afviste PUKE's søgsmål med påstand om annullation af Kommissionens afgørelse K(2010) 1234 af 3. marts 2010, der er vedtaget i medfør af artikel 7, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) (EUT L 108, s. 33).

Retsforskrifter

EU-retten

2 Artikel 19, stk. 1, 3 og 4, i statutten for Den Europæiske Unions Domstol, som finder anvendelse på Retten i medfør af nævnte statuts artikel 53, har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne såvel som Unionens institutioner repræsenteres for Domstolen af en befuldmægtiget, der udpeges for hver enkelt sag; den befuldmægtigede kan bistås af en rådgiver eller af en advokat. […]

[...]

Andre parter skal repræsenteres af en advokat.

Kun en advokat, der har beskikkelse i en medlemsstat eller i en anden stat, som er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, kan repræsentere eller bistå en part for Domstolen.«

3 Den polske affattelse af nævnte artikel 19 henviser til »en advokat eller juridisk rådgiver [»radca prawny«]« i stedet for til »en advokat«.

4 Artikel 113 i Rettens procesreglement bestemmer:

»Retten kan til enhver tid af egen drift efter høring af parterne afgøre, om sagen skal afvises, fordi ufravigelige procesforudsætninger ikke er opfyldt, eller fastslå, at sagen er blevet uden genstand, og at det er ufornødent at træffe afgørelse […]«

Polsk ret

5 Ud over advokaterhvervet anerkender polsk ret erhvervet som juridisk rådgiver. Juridiske rådgivere kan anmode om beskikkelse og er således behørigt bemyndigede til at repræsentere deres klienter eller arbejdsgivere for de polske retter.

6 Den faglige organisation for juridiske rådgivere blev indført i henhold til artikel 17, stk. 1, i Republikken Polens forfatning. Erhvervet som juridisk rådgiver er reguleret ved lov om juridiske rådgivere af 6. juli 1982, og medlemmerne er bundet af de etiske regler for juridisk rådgivning (Kodeks Etyki Radcy Prawnego). Disse tekster indeholder adskillige bestemmelser, der specifikt regulerer reglerne for den juridiske bistand, der ydes af de juridiske rådgivere, og har til formål at sikre, at de juridiske rådgivere kan udøve deres erhverv uafhængigt, uanset om de virker i henhold til et ansættelsesforhold med den part, som de rådgiver.

7 I medfør af artikel 193, stk. 1, i lov om telekommunikation (Ustawa z dnia Prawo telekomunikacyjne) af 16. juli 2004 (Dz. U nr. 171, position 1800) i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, udfører PUKE sine opgaver gennem Urzędu Komunikacji Elektronicznej (kontoret for elektronisk kommunikation, herefter »UKE«).

8 I henhold til artikel 25, stk. 4, nr. 1 og 2, i lov om offentligt ansatte (ustawa z dnia o służbie cywilnej) af 21. november 2008 (Dz. U nr. 227, position 1505) i den affattelse, der finder anvendelse på de faktiske omstændigheder i hovedsagen, påhviler det generaldirektøren for UKE, og ikke dets præsident, at varetage kontorets daglige drift, betingelserne for udøvelse af kontorets virksomhed samt arbejdets tilrettelæggelse. Det påhviler ligeledes generaldirektøren for UKE, og ikke dets præsident, at varetage personaleledelsen og at træffe dispositioner, der henhører under arbejdsretten, i forhold til kontorets ansatte.

Sagen ved Retten og den appellerede kendelse

9 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 14. maj 2010 anlagde PUKE sag med påstand om annullation af den afgørelse, der er nævnt i denne doms præmis 1.

10 Stævningen blev indleveret til Retten af juridiske rådgivere (»radcowie prawni«) H. Gruszecka og D. Pawłowska.

11 I forbindelse med en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse anmodede Retten PUKE om at præcisere, om de juridiske rådgivere, der havde underskrevet stævningen i eget navn, var knyttet til PUKE gennem et ansættelsesforhold på tidspunktet for sagens anlæggelse.

12 Som svar på dette spørgsmål anførte PUKE, at H. Gruszecka og D. Pawłowska er tilknyttet UKE gennem et ansættelsesforhold, men ikke PUKE. PUKE anførte desuden, at det for det første efter polsk lov er generaldirektøren for UKE, og ikke dets præsident, som har kompetence til at indgå og at træffe bestemmelse om varigheden og opretholdelsen af juridiske rådgiveres ansættelsesforhold, at de juridiske rådgivere for det andet henhører under en kategori af uafhængige stillinger, som er direkte underlagt UKE's generaldirektør, og at en juridisk rådgiver, som udøver sit erhverv inden for rammerne af et ansættelsesforhold i henhold til den polske lovgivning om juridiske rådgivere for det tredje har en uafhængig stilling, som er direkte underlagt lederen af den organisatoriske enhed.

13 Retten undersøgte dernæst, om søgsmålet kunne antages til realitetsbehandling, henset til bestemmelserne i statutten for Domstolen vedrørende de krav, der stilles til parternes repræsentation ved Domstolen, og udtalte følgende i den appellerede kendelse:

> »16 I medfør af fast retspraksis fremgår det […] navnlig af, at der i artikel 19, stk. 3, i statutten for Domstolen anvendes udtrykket »repræsenteres«, at når en sag anlægges for Retten, er en »part« i nævnte artikels forstand ikke bemyndiget til selv at føre sin sag, men skal lade en anden person møde for sig, og denne person skal have møderet for en ret i en medlemsstat eller i en stat, som er part i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) (jf. Rettens kendelse af 19.11.2009, sag T-94/07, EREF mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 14 og den deri nævnte retspraksis).
>
> 17 Kravet om, at en anden person skal møde, er i overensstemmelse med den opfattelse af advokatens rolle, hvorefter denne betragtes som medvirkende i retsplejen, hvorved han i fuld uafhængighed og under varetagelse af det overordnede hensyn til retsplejen skal yde den juridiske bistand, som klienten har behov for. Denne opfattelse er i overensstemmelse med medlemsstaternes fælles retstraditioner og findes også i Unionens retsorden, således som det netop fremgår af artikel 19 i statutten for Domstolen (kendelsen af 19.11.2009 i sagen EREF mod Kommissionen, […], præmis 15).

18 I det foreliggende tilfælde skal det først bemærkes, at sagsøgerens henvisning til kravet om uafhængighed, som følger af faglige regler, der gælder for juridiske rådgivere, ikke i sig selv betyder, at H. Gruszecka og D. Pawłowska har ret til at repræsentere sagsøgeren ved Retten. Begrebet advokatens uafhængighed defineres nemlig ikke kun positivt ved henvisning til de fagetiske forpligtelser, men også negativt, dvs. ved henvisning til et manglende ansættelsesforhold (jf. i denne retning [dom af 14.9.2010, sag C-550/07 P], Akzo Nobel Chemicals og Akcros Chemicals mod Kommissionen, [Sml. I, s. 830], præmis 44 og 45, og [kendelse] af 29.9.2010, [forenede sager C-74/10 P og C-75/10 P], EREF mod Kommissionen, […], præmis 53).

19 Det må endvidere fastslås, at sagsøgeren har anført, at H. Gruszecka og D. Pawłowska står i et ansættelsesforhold til UKE. Sagsøgeren har hertil oplyst, at det er UKE's generaldirektør, som bestemmer »deres ansættelse, deres arbejdsbetingelser og ophøret af deres ansættelsesforhold«.

20 Endelig har UKE, stadig ifølge det, sagsøgeren selv har angivet, til opgave at tjene sin præsident i udøvelsen af de opgaver, han har fået pålagt.

21 Selv hvis det antages, at der [er] en skarp[…] opdeling mellem UKE's præsident og UKE, og at der ikke var et formelt ansættelsesforhold mellem sagsøgeren og dennes juridiske rådgivere, gælder det ikke desto mindre, at de betingelser, der fremgår af den retspraksis, der er nævnt ovenfor i præmis 16 og 17, ikke er opfyldt i det foreliggende tilfælde. Tilstedeværelsen af et underordnelsesforhold hos UKE – uanset det alene gælder i forhold til generaldirektøren – når dettes eneste opgave består i at bistå sagsøgeren, indebærer, at der foreligger en mindre grad af uafhængighed end den, som en juridisk rådgiver eller advokat, som udøver sin virksomhed i et eksternt firma, har i forhold til sin klient.

22 Denne konklusion berøres ikke af sagsøgerens henvisning til den polske lovgivning om juridisk rådgivning. Som det er blevet fremført ovenfor i præmis 18, er fagetiske forpligtelser ikke i sig selv nok til fastslå, at betingelsen om uafhængighed er opfyldt. I øvrigt skal bestemmelser om repræsentation af ikke-privilegerede parter for Retten i henhold til retspraksis så vidt muligt fortolkes uafhængigt og uden henvisning til national ret (kendelsen af 19.11.2009 i sagen EREF mod Kommissionen, […], præmis 16).

23 Det følger af det ovenstående, at det ansættelsesforhold, der forbinder H. Gruszecka og D. Pawłowska med UKE, er til hinder for, at de kan repræsentere sagsøgeren for Retten.«

14 Som følge af disse betragtninger fastslog Retten, at stævningen, idet den udelukkende var underskrevet af H. Gruszecka og D. Pawłowska, ikke var blevet indgivet i overensstemmelse med artikel 19, stk. 3 og 4, og artikel 21, stk. 1, i statutten for Domstolen samt artikel 43, stk. 1, første afsnit, i Rettens procesreglement, og Retten afviste derfor sagen.

Parternes påstande og retsforhandlingerne for Domstolen

15 PUKE har nedlagt følgende påstande:

— Den appellerede kendelse ophæves, og sagen hjemvises til Retten til fornyet behandling.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

16 Republikken Polen har nedlagt påstand om, at den appellerede kendelse ophæves.

17 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Appellerne forkastes.

— Appellanterne tilpligtes at betale sagens omkostninger.

18 Ved kendelse afsagt af Domstolens præsident den 8. december 2011 er sagerne C-422/11 P og C-423/11 P blevet forenet med henblik på den mundtlige forhandling og dommen.

19 Ved kendelser af 16. april 2012 afviste Domstolens præsident begæringer indgivet af Krajowa Izba Radców Prawnych (det nationale kammer for juridiske rådgivere), European Company Lawyers Association (ECLA, europæisk sammenslutning af virksomhedsjurister) og Law Society of England and Wales, indgået til Domstolens Justitskontor den 29. november 2011 for de to førstnævntes vedkommende og den 2. december 2011 for sidstnævntes vedkommende, om at måtte intervenere til støtte for PUKE og Republikken Polens påstande.

Om appellerne

20 Uden at det er nødvendigt at undersøge, om den af PUKE iværksatte appel kan antages til realitetsbehandling, henset til artikel 19 i statutten for Domstolen – eftersom det retlige spørgsmål desangående netop udgør selve genstanden for den foreliggende appel – bemærkes, at PUKE har gjort fem anbringender gældende til støtte for appellen, hvoraf det første, andet, fjerde og femte anbringende svarer til henholdsvis de to led af det første anbringende og til det andet og tredje anbringende, som Republikken Polen har påberåbt sig til støtte for sin appel.

PUKE's første anbringende og det første led af Republikken Polens første anbringende vedrørende en fejlagtig fortolkning af artikel 19 i statutten for Domstolen

21 Appellanterne har gjort gældende, at Retten har foretaget en fejlagtig fortolkning af artikel 19 i statutten for Domstolen, for så vidt som Retten har fastslået, at denne bestemmelse kræver, at en rådgiver, som repræsenterer en part for Unionens retsinstanser, har en grad af uafhængighed i forhold til denne part, som de juridiske rådgivere, der har anlagt sagen for Retten, ikke har.

22 Appellanterne har i denne forbindelse gjort gældende, at de to omhandlede juridiske rådgivere var knyttet til UKE gennem et ansættelsesforhold, men ikke til PUKE. Derudover var de i UKE underlagt generaldirektøren, som er eneansvarlig for dette kontors drift og for bl.a. personaleledelsen. Under alle omstændigheder sikrer de lovgivningsmæssige rammer, som regulerer udøvelsen af erhvervet som juridisk rådgiver, den fuldstændige uafhængighed af deres juridiske arbejde, selv i forhold til deres arbejdsgiver.

23 I denne forbindelse bemærkes, således som Retten med rette har anført i den appellerede kendelses præmis 17, at opfattelsen af advokatens rolle i Unionens retsorden, som udspringer af medlemsstaternes fælles retstraditioner, og som ligger til grund for artikel 19 i statutten for Domstolen, er, at denne betragtes som medvirkende i retsplejen, hvorved han i fuld uafhængighed og under varetagelse af det overordnede hensyn til retsplejen skal yde den juridiske bistand, som klienten har behov for (jf. i denne retning dom af 18.5.1982, sag 155/79, AM & S Europe mod Kommissionen, Sml. s. 1575, præmis 24, dommen i sagen Akzo Nobel Chemicals og Akcros Chemicals mod Kommissionen, præmis 42, og kendelsen af 29.9.2010 i sagen EREF mod Kommissionen, præmis 52).

24 Kravet til advokatens uafhængighed forudsætter således, at advokaten ikke er knyttet til klienten gennem et ansættelsesforhold (jf. kendelsen af 29.9.2010 i sagen EREF mod Kommissionen, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis). Som Retten har fastslået med rette i den appellerede kendelses præmis 18, defineres begrebet advokatens uafhængighed nemlig ikke kun positivt ved henvisning til de fagetiske forpligtelser, men også negativt, dvs. ved henvisning til et manglende ansættelsesforhold (dommen i sagen Akzo Nobel Chemicals og Akcros Chemicals mod Kommissionen, præmis 45).

25 Denne argumentation finder i lige så høj grad anvendelse på en situation som den, der foreligger for de i denne tvist omhandlede juridiske rådgivere, hvor advokaterne er ansat af en enhed, der er tilknyttet den part, som advokaterne repræsenterer. De juridiske rådgiveres ansættelsesforhold til UKE kan – selv om det formelt er adskilt fra PUKE – have indflydelse på rådgivernes uafhængighed, eftersom UKE's interesser stort set er sammenfaldende med PUKE's. Der foreligger nemlig en risiko for, at disse rådgiveres faglige mening i det mindste delvist er påvirket af deres arbejdsmiljø.

26 Af de grunde, som er nævnt i denne doms præmis 24, er appellanternes argumenter, hvorefter en advokat, der er ansat af den klient, som han repræsenterer, har samme grad af uafhængighed i forhold til klienten som en selvstændigt praktiserende advokat, desuden uden relevans i det foreliggende tilfælde.

27 Endelig må det argument forkastes, som Republikken Polen har fremsat om de påståede praktiske vanskeligheder, som kravet om at anvende advokatydelser indebærer. Det er ikke kun offentlige myndigheder som UKE, der skal afholde yderligere udgifter som følge af forpligtelsen til at anvende en ekstern advokat, dette er derimod også tilfældet for enhver privatperson. Det er endvidere på ingen måde godtgjort, at problemer i forbindelse med adgangen til fortrolige oplysninger hos offentlige myndigheder eller vedrørende bestemmelserne om offentlige kontrakter udgør en væsentlig hindring for offentlige myndigheders repræsentation for Unionens retsinstanser.

28 Henset til disse betragtninger skal PUKE's første anbringende og det første led af Republikken Polens første anbringende til støtte for appellerne derfor forkastes.

PUKE's andet anbringende og det andet led af Republikken Polens første anbringende vedrørende manglende respekt for de særlige forhold ved det uafhængige erhverv som juridisk rådgiver i Polen

29 Appellanterne har anført, at artikel 19, stk. 4, i statutten for Domstolen henviser til national lovgivning, og de nationale lovgivninger kan således ikke ignoreres ved fortolkningen af statutten – i modsætning til, hvad Retten har anført i den appellerede kendelses præmis 22. Det er netop national lovgivning, i det foreliggende tilfælde den polske, som definerer advokaters ret til at møde for de nationale retsinstanser og dermed også for Unionens.

30 PUKE har henvist til retspraksis, hvoraf fremgår, at hver medlemsstat frit kan fastsætte regler for udøvelsen af advokaterhvervet på sit område, så længe der ikke foreligger detaljerede EU-retlige regler derom, hvilket er grunden til, at de regler, der finder anvendelse på erhvervet, kan variere betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat.

31 Appellanterne har i denne forbindelse anført, at bestemmelserne i den afledte EU-ret vedrørende anerkendelse af advokaters erhvervsmæssige kvalifikationer ikke fastsætter en sondring mellem advokaters ret til at repræsentere en klient under en retssag, alt efter om repræsentationen sker i medfør af et ansættelsesforhold til den part, på hvis vegne de handler, eller ej. Disse tekster opstiller alene muligheden for, at medlemsstaterne kan fastsætte en sådan sondring, hvis deres nationale lovgivning forbyder advokater, der er tilknyttet gennem et ansættelsesforhold, at repræsentere deres arbejdsgiver for en domstol.

32 Når en national lovgivning sikrer en sådan grad af uafhængighed for en advokat, at han må repræsentere sin arbejdsgiver for de nationale retsinstanser, er der således ifølge appellanterne ingen grund til at afslå at give ham ret til at repræsentere parterne for Unionens retsinstanser. Den polske lovgivningsmæssige og etiske ramme sondrer således ikke mellem juridiske rådgivere, alt efter om de handler i medfør af et ansættelsesforhold til den part, som de repræsenterer, eller ej, og rammen sikrer deres uafhængighed tilstrækkeligt. Den sondring, der foretages i den appellerede kendelse, indfører ifølge Republikken Polen en forskelsbehandling til ugunst for en af de ydelser, som juridiske rådgivere leverer, og for dem, der anvender disse ydelser.

33 Indledningsvis bemærkes i denne forbindelse, at artikel 19, stk. 4, i statutten for Domstolen – idet den bestemmer, at kun en advokat, der har beskikkelse i en medlemsstat kan repræsentere en part for Domstolen – fastsætter en nødvendig betingelse, som skal opfyldes af enhver advokat, der for Unionens retsinstanser handler på vegne af andre parter end en medlemsstat eller en EU-institution. Denne betingelse skal dog ikke fortolkes således, at den udgør en tilstrækkelig betingelse i den forstand, at enhver advokat, der er beskikket til at møde ved en ret i en medlemsstat, automatisk må møde ved Unionens retsinstanser.

34 Selv om opfattelsen af advokatens rolle i Unionens retsorden udspringer af medlemsstaternes fælles retstraditioner – således som det er anført i denne doms præmis 23 – må denne opfattelse imidlertid inden for rammerne af tvister, der indbringes for Unionens retsinstanser, gennemføres på en objektiv måde, der nødvendigvis må være uafhængig af de nationale retsordener.

35 Det er derfor med rette, at Retten i den appellerede kendelses præmis 22 har fastslået, at bestemmelserne om repræsentation af ikke-privilegerede parter for Unionens retsinstanser i videst muligt omfang skal fortolkes uafhængigt og uden henvisning til national ret.

36 Af samme grunde har artikel 67, stk. 1, TEUF – som PUKE har påberåbt sig med henblik på at gøre gældende, at der er sket en tilsidesættelse af respekten for medlemsstaternes forskellige retssystemer og retstraditioner – ingen relevans i denne forbindelse, idet artikel 19 i statutten for Domstolen, der er relevant i det foreliggende tilfælde, ikke regulerer repræsentationen af parter for de nationale retsinstanser, men for Unionens retsinstanser.

37 PUKE's andet anbringende og det andet led af Republikken Polens første anbringende til støtte for appellerne skal derfor forkastes.

PUKE's tredje anbringende vedrørende tilsidesættelse af princippet om tildelte kompetencer og subsidiaritetsprincippet

38 PUKE har gjort gældende, at princippet om tildelte kompetencer, der følger af artikel 5, stk. 1 og 2, TEU, sammenholdt med artikel 4, stk. 1, TEU, er blevet tilsidesat. PUKE har gjort gældende, at Retten ved at begrænse anvendelsen af artikel 19, stk. 3, i statutten for Domstolen til advokater, der ikke praktiserer deres erhverv på grundlag af en ansættelseskontrakt, har grebet ind i medlemsstaternes kompetence til at bestemme, om en person har status af advokat, og Retten har derfor tilsidesat princippet om tildelte kompetencer. EU-retten kan ikke have til formål at fastslå, hvilke betingelser der skal være opfyldt for at udøve advokaterhvervet.

39 PUKE har endvidere gjort gældende, at den appellerede kendelse tilsidesætter subsidiaritetsprincippet, idet intet begrunder den påstand, hvorefter det er umuligt at virkeliggøre formålet om advokaters eller juridiske rådgiveres uafhængighed på nationalt plan.

40 I denne forbindelse er det tilstrækkeligt at bemærke, at de foreliggende appeller ikke omhandler tilrettelæggelsen og udøvelsen af advokaterhvervet, men repræsentationen af parter for Unionens retsinstanser som fastsat i statutten for Domstolen. Fortolkningen af begrebet advokat inden for rammerne af statuttens artikel 19 har i øvrigt ingen betydning for repræsentationen af parter for retterne i en medlemsstat og kan derfor hverken krænke princippet om tildelte kompetencer eller subsidiaritetsprincippet.

41 PUKE's tredje anbringende til støtte for appellen skal derfor forkastes.

PUKE's fjerde anbringende og Republikken Polens andet anbringende vedrørende tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet

42 Appellanterne har gjort gældende, at fortolkningen af artikel 19, stk. 3 og 4, i statutten for Domstolen, hvorefter juridiske rådgivere, der er knyttet til en part gennem et ansættelsesforhold, ikke kan repræsentere denne part for Unionens retsinstanser, ikke er begrundet i nødvendigheden af at beskytte retsplejen i Unionen eller af at sikre, at parterne har ret til tjenesteydelser fra en uafhængig juridisk rådgiver. En sådan fortolkning er derfor i strid med proportionalitetsprincippet, som er sikret ved artikel 5, stk. 4, TEU.

43 Appellanterne har gjort gældende, at der findes mindre restriktive materielle og formelle foranstaltninger, hvorved det samme formål om uafhængighed hos en repræsentant for en part under en sag for Unionens retsinstanser kan opnås, uden at det herved er nødvendigt i sin helhed at udelukke den erhvervsmæssige kategori af juridiske rådgivere, som udøver deres erhverv i medfør af en ansættelseskontrakt. Sådanne foranstaltninger er blevet gennemført i Polen ved forskellige lovgivningsmæssige og etiske bestemmelser, der regulerer udøvelsen af erhvervet som juridisk rådgiver.

44 I denne forbindelse bemærkes, at det under alle omstændigheder ikke fremgår, at de materielle og formelle foranstaltninger, som appellanterne henviser til, gør det muligt at sikre en advokats uafhængighed i samme grad som den omstændighed, at der ikke består et ansættelsesforhold mellem advokaten og dennes klient.

45 PUKE's fjerde anbringende og Republikken Polens andet anbringende til støtte for appellerne skal derfor forkastes.

PUKE's femte anbringende og Republikken Polens tredje anbringende vedrørende manglende begrundelse af den appellerede kendelse

46 Appellanterne har henvist til fast retspraksis, hvoraf fremgår, at begrundelsen af en afgørelse klart og præcist skal give udtryk for Rettens argumentation, således at de berørte får kendskab til begrundelsen for, at de pågældende foranstaltninger er truffet, og således at Domstolen råder over de nødvendige oplysninger til udøvelse af sin prøvelsesret.

47 Det er appellanternes opfattelse, at Retten i det foreliggende tilfælde ikke har forholdt sig tilstrækkeligt til de forklaringer, som PUKE har fremsat vedrørende forholdet mellem PUKE og de juridiske rådgivere, som repræsenterer PUKE. Argumenterne vedrørende de juridiske rådgiveres uafhængighed blev endvidere fuldstændig ignoreret af Retten i den appellerede kendelses præmis 22. Retten kunne ikke med rette træffe denne afgørelse uden forudgående at foretage en grundig analyse af de bestemmelser i den nationale lovgivning, som regulerer udøvelsen af erhvervet som juridisk rådgiver.

48 I denne forbindelse bemærkes, at det ikke i medfør af begrundelsespligten påhviler Retten i sin fremstilling udtømmende og et for et at behandle alle de argumenter, der er fremført af parterne i sagen, og at begrundelsen således kan fremgå indirekte, forudsat at de berørte parter kan få kendskab til begrundelsen for, at Retten ikke har godtaget deres argumenter, og således, at Domstolen kan råde over de oplysninger, der er nødvendige for, at den kan udøve sin prøvelsesret (dom af 9.9.2008, forenede sager C-120/06 P og C-121/06 P, FIAMM m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. I, s. 6513, præmis 96 og den deri nævnte retspraksis).

49 Som det er anført i denne doms præmis 35, har Retten i den appellerede kendelses præmis 22 med rette fastslået, at bestemmelserne om repræsentation af ikke-privilegerede parter for Unionens retsinstanser i videst muligt omfang skal fortolkes uafhængigt og uden henvisning til national ret.

Retten var således på ingen måde forpligtet til at undersøge hverken den særlige beskæftigelse som juridisk rådgiver i Polen, de forskellige grader af uafhængighed, som de juridiske rådgivere har, eller de bestemmelser i den nationale lovgivning, som regulerer deres virksomhed.

50 PUKE's femte anbringende og Republikken Polens tredje anbringende til støtte for appellerne skal derfor forkastes.

51 Det følger af det ovenstående, at ingen af appellanternes anbringender til støtte for appellerne kan tages til følge, hvorfor appellerne skal forkastes i deres helhed.

Sagens omkostninger

52 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, der ifølge artikel 118 finder anvendelse på appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellanterne bør betale sagens omkostninger, og da appellanterne har tabt sagen, bør det pålægges dem at betale omkostningerne i appelsagen.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Ottende Afdeling):

1) Appellerne forkastes.

2) Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej og Republikken Polen betaler sagens omkostninger.

Underskrifter